

2010-09-30

Dnr 43–2009:4144

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Björklundaskolan
i Piteå kommun

Rektor vid Björklundaskolan

Tingshusgatan

943 54 Öjebyn

Piteå kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

Svartuddsvägen 1

941 85 Piteå

Tillsyn i Björklundaskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-3

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. En bedömning har gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Granskningen kan dock inte ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan.

Av tillsynen framgår att Björklundaskolan på individnivå tydligt följer upp och utvärderar ämnena svenska och matematik. Rektorn bedömer att eleverna når de nationella målen i ämnena svenska och matematik. Det framgår dock inte att elevernas individuella resultat sammanställs till en resultatbild på skolnivå. En systematisk dokumentation på skolnivå gör det möjligt att se mönster i resultaten över tid, mellan flickor och pojkar samt mellan ämnen.

För att kunna sammanställa och utvärdera kunskapsresultaten på skolnivå måste lärarna följa och bedöma varje elevs kunskapsutveckling i relation till kraven i kursplaner-

na. Tillsynen visar att skolan har påbörjat ett arbete med lokala pedagogiska planeringar för varje årskurs och ämne. Dessa ger goda förutsättningar att följa och bedöma elevernas kunskapsutveckling i de olika ämnena. Även för övriga ämnen än svenska och matematik är en resultatbild på skolnivå ett viktigt instrument för att kunna se vilka åtgärder skolan behöver vidta i syfte att öka måluppfyllelsen. Resultatbilden kan exempelvis visa på behov av förändrade arbetssätt, särskilt stöd, förändringar på grupp- och organisationsnivå.

Förutom det uppföljnings- och utvärderingsarbete som pågår, leder rektorn skolan genom att se till att det råder trygghet och studiero för eleverna. Resultatsammanställningar från enkäter och samtal som pedagoger genomför visar också att skolan upplevs trygg av eleverna. Rektorn arbetar också för samsyn i förhållningssätt hos personalen och att målen står i fokus för utbildningen. Skolan genomför regelbundet pedagogiska diskussioner och rektorn inhämtar kunskap om lärarnas undervisning genom lektionsbesök med efterföljande samtal.

Sammantaget visar tillsynen att skolan tydligt arbetar för att förbättra sina resultat. Skolans kvalitetsarbete har sedan Skolverkets tillsyn år 2004 också utvecklats. Ett medvetet arbete mot de nationella målen pågår och rektorn tar i huvudsak ansvar för uppföljning och utvärdering. Tillsynen visar också att rektorn har god kontroll över de enskilda elevernas behov och insatser samt genomför kontinuerliga förändringar för elever i svårigheter.

Dock återstår att säkerställa uppföljning och utvärdering samt bedömning av måluppfyllelsen i varje ämne. Det finns också dokument vid Björklundaskolan som inte uppfyller författningarnas krav vilka måste åtgärdas.

Skolinspektionens beslut:

Skolinspektionen har under tillsynen av Björklundaskolan identifierat följande brister.

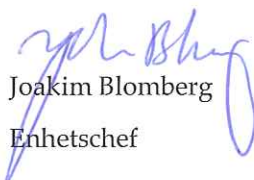
- De åtgärdsprogram som skolan utarbetar uppfyller inte förordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Rektorn följer inte upp och utvärderar kunskapsresultaten på skolnivå i varje ämne relaterat till kursplanernas krav (2 kap. 2 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen, läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- De individuella utvecklingsplaner som skolan upprättar motsvarar inte förordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).

- Skolan har inte en årlig plan mot kränkande behandling som motsvarar kraven i skollagen (14 a kap. 8 § skollagen).
- Rektorn för särskolan säkerställer inte elevernas tillgång till likvärdig utbildning utifrån timplanen och kursplanerna för de olika ämnena (6 kap. 1 § och bilaga 1 särskoleförordningen).

Kommunen och rektorn har ansvar för att åtgärder vidtas för att åtgärda ovanstående brister. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Piteå kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Piteå kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Marcus Rönnegård och undervisningsrådet Jonas Hedström deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Solweig Bäckman
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Björklundaskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Piteå kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Björklundaskolan den 31 augusti 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

Björklundaskolan granskades vid det här inspektionstillfället med en tillsynsmodell, som innebär att granskningsfokus i huvudsak är riktat mot skolans ledningsfunktion och de rutiner som skolan ska ha för att säkerställa att eleverna har tillgång till en utbildning i enlighet med nationella krav.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Björklundaskolan, dels den information som samlats in under besöket, då rektorn intervjuades. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i ett kommunbeslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister efter att kommunbeslutet meddelades.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av Björklundaskolan

Tabell 1.: Antal elever på Björklundaskolan

Björklundaskolan	Antal elever
Förskoleklass	26
Grundskola	90
Särskola	1

Källa: Skolans uppgifter

Björklundaskolan ligger i Öjebyn, ett samhälle nordväst om Piteå centrum. Skolan består av en huvudbyggnad. Idrottshall och matsal delas med Solanderskolan som ligger på samma skolområde.

Utbildningen vid Björklundaskolan omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1–3 samt fritidshem. Bedömning av skolbarnsomsorgens verksamhet redovisas i ett särskilt kommunövergripande beslut.

Björklundaskolan leds av en rektor med ansvar för förskoleklass och grundskola årskurserna 1-3 samt fritidshemsverksamhet. Rektorn ansvarar även för förskolor i rektorsområdet. Den pedagogiska personalen är organiserad i arbetslag och eleverna i åldershomogena klasser

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att de åtgärdsprogram som Björklundaskolan utarbetar behöver förbättras för att uppfylla kraven i förordningen.

Författningsstöd

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

I arbetet med att identifiera elever i svårigheter följer Björklundaskolan den arbetsgång som gäller för Piteå kommuns skolor. Rektorn finns med i processen från början som kan omfatta kartläggningar, kontinuerliga uppföljningar och beslut om åtgärder samt utarbetande av åtgärdsprogram. Insatserna sker förutom på individnivå även på grupp- och organisationsnivå. Tillgång till specialpedagog finns som arbetar både handledande och direkt med elever. Skolan utarbetar åtgärdsprogram till de elever som är i behov av särskilt stöd.

Skolans åtgärdsprogram har en tydlig struktur och innehåller mål, delmål, åtgärd och nulägesbeskrivning. Innehållet i de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av varierar. Beskrivning ges av elevens starka sidor och vilka svårigheter eleven har. Där- emot beskrivs i liten grad elevens behov och det saknas en tydlig rubriksättning som tydliggör detta. Det framgår inte heller hur åtgärderna konkret ska följas upp och utvärderas. Endast datum för utvärdering anges. Enligt förordningen ska det av åtgärdsprogrammet framgå hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Bedömningsområde: Uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn på skolnivå behöver förbättra uppföljning och utvärdering av skolans kunskapsresultat.

Skolinspektionen bedömer också att Björklundaskolan behöver tydliggöra skolans insatser i de individuella utvecklingsplanerna. De skriftliga omdömena behöver i alla ämnen tydligt relateras till kursplanernas krav.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen

2 kap.6 § grundskoleförordningen

Lpo 94 avsnitt 2.8 Rektors ansvar

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:*Uppföljning och utvärdering*

Av dokumentation och intervju med rektorn framgår att Björklundaskolan på individnivå tydligt följer upp och utvärderar ämnena svenska och matematik. Skolan följer även upp varje elevs resultat av kravnivåerna i de nationella proven i årskurs 3. Rektorn gör bedömningen att eleverna når de nationella målen i ämnena svenska och matematik. Det framgår dock inte att elevernas individuella resultat sammanställs till en resultatbild på skolenivå. En systematisk dokumentation på skolenivå gör det möjligt att se mönster i resultaten över tid, mellan flickor och pojkar samt mellan ämnen.

Individuell utvecklingsplan

Björklundaskolan upprättar individuella utvecklingsplaner (IUP) för alla elever i samband med utvecklingssamtalen. Av besöket framgår att det pågår ett utvecklingsarbete avseende IUP och skriftliga omdömen. De utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av tar sin utgångspunkt i en utvärdering av föregående termins uppsatta mål. Elevens starka sidor och vad eleven behöver utveckla framgår i de framåtsyftande planerna. Därefter beskrivs arbetet och ansvarsområden för eleven, föräldrar och skolan.

Beskrivningarna under de olika områdena är av varierande kvalitet. När det gäller skolans insatser är det otydligt vilka insatser som skolan ska vidta för att eleven ska nå målen. Skolans insatser beskrivs i allmänna termer som exempelvis "påminna, fortsätta träna." Detta tydliggör inte konkret vilka insatser som behövs från skolan för att eleven ska utvecklas. Skolans insatser behöver tydliggöras eftersom skolan har ansvar för undervisningen och dess insatser är centrala att beskriva.

Björklundaskolan har lokalt bearbetade kursplaner i varje årskurs vilka utgör stöd till de skriftliga omdömena. Elevernas omdömen ges i löpande text. Skolan har utarbetat skriftliga omdömen i alla ämnen/ämnesblock som eleverna får undervisning i förutom i ämnet modersmål. Skolinspektionen konstaterar dock att det varierar i vilken mån omdömena relaterar till de lokalt bearbetade målen. I flertalet ämnen ges omdömen som relaterar till målen. I exempelvis samhällsorienterande- och naturorienterande ämnen är innehållet i vissa relaterat till strävansmål medan andra endast återger vad eleverna arbetat med utan koppling till mål.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att Björklundaskolan inte har en årlig plan mot kränkande behandling som motsvarar kraven i skollagen.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Av tillsynen framgår att Björklundaskolan arbetar aktivt för att skapa en trygg och god studiemiljö för eleverna. Rektorn ger exempel på aktiviteter och dagliga insatser kring förhållningssätt och bemötande som genomförs. Skolan är organiserad så att två vuxna finns med under lektioner. Ett prioriterat område är ökad vuxennärvaro vid raster och vid ombyte till idrott. Enligt kommunens kvalitetsenkät i årskurs 3 upplevs skolan trygg. Skolan bedömer att målet avseende elever som känner studiero och trygghet i hög grad är uppfyllt.

Skolan har två dokument, en handlingsplan mot kränkande behandling och en Likabehandlingsplan som avser Öjebyns rektorsområden. Det framgår inte om planerna avser läsåret 09/10. Planen mot kränkande behandling innehåller bland annat en plan för förebyggande arbete, rutiner vid upptäckt och åtgärder. Skollagen kräver att en årlig plan mot kränkande behandling utarbetas för varje enskild verksamhet utifrån en aktuell kartläggning av den enskilda verksamhetens behov. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som verksamheten avser påbörja eller genomföra under det kommande året. Av Björklundaskolans plan mot kränkande behandling framgår inte detta. Planen beskriver förebyggande insatser som generellt genomförs på skolan och det framgår inte vilka åtgärder som tar sin utgångspunkt i en aktuell kartläggning. Vid intervju framkommer att skolan har vidtagit specifika åtgärder för läsåret men dessa är inte dokumenterade utifrån den enskilda verksamhetens behov.

Enligt författningarna ska en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i efterföljande års plan. Planen ska även utformas och utvärderas under medverkan av barn och elever. För stöd i arbetet med planen mot kränkande behandling se Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering och kränkande behandling. Se även Diskrimineringsombudsmannens, Barn- och elevombudsmannens och Skolinspektionens handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling (2009). Skolinspektionen vill framhålla att regleringen i skollagen kräver att en ny plan upprättas årligen. Det är således inte tillräckligt att bara se över den gamla.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Rektorns beslutsfattande****Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektorn för särskolan måste säkerställa elevernas tillgång till likvärdig utbildning utifrån timplanen och kursplanerna för de olika ämnena.

Författningsstöd:

6 kap. 1 § och bilaga 1 särskoleförordningen

Motivering:

Enligt särskoleförordningen kan en elev som är inskriven i särskolan få sin undervisning i en klass i grundskolan. Då gäller särskolans kursplaner. Därutöver kan skolan ge möjlighet till prövning av elevs kunskaper utifrån grundskolans kursplaner. Enligt rektor följer och bedöms de elever som är mottagna i särskolan vid Björklundaskolan utifrån grundsärskolans kursplaner.

Enligt särskoleförordningen, bilaga 1, timplan för obligatoriska särskolan ska ett visst antal undervisningstimmar erbjudas i skolans ämnen eller ämnesgrupper. Det framgår vid tillsynen att Björklundaskolan följer grundskolans timplan. Några beslut om avvikelser från särskolans timplan har inte fattats av rektorn. Skolinspektionen vill göra rektor uppmärksam på att skillnaderna i antalet timmar är stora mellan grundskolans och grundsärskolans timplaner, framför allt i ämnena hem- och konsumentkunskap, slöjd samt idrott och hälsa. Rektorn i särskolan får besluta att avvikelser görs från särskolans timplan som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning i grundskolan.